

Tidlig udskrivelse efter fødslen - norske jordemødre på hjemmebesøg følger op

Mange familier udskrives hurtigt efter fødslen. Hvilke konsekvenser har det for mødre og deres spædbørn - og hvordan sikres børnenes trivsel og forældrenes tryghed?

Af Fie Maria Bondesen
12 april 2017

Tidlig udskrivelse efter fødsel er blevet en norm

Gennem de sidste årtier er indlæggelsestiden på hospital efter en fødsel forkortet fra fem til to eller færre dage. En ny, dansk, kvalitativ undersøgelse fra 2016, som er udført af forskere i sundhed, sygepleje og socialmedicin, beskriver de faktorer, der kan forudsige tidlig udskrivelse hos mødre og spædbørn (1). Undersøgelsen viser, at 60% udskrives tidligt (overvejende inden for 12 timer) - men også at 70% af mødre havde en forventning om at blive udskrevet tidligt. Ifølge forskerne bag studiet indikerer disse tal, at tidlig udskrivning efter fødslen efterhånden er blevet en norm.

Både "sunde" og udfordrede mødre udskrives tidligt

Ifølge tidligere forskning og aktuel vejledning om pleje og omsorg efter fødsel er de mødre, som udskrives tidligt efter fødsel, såkaldte "sunde" mødre, der føder til termin og uden komplikationer. Denne beskrivelse understøttes af den danske undersøgelse fra 2016.

"Mødre, der føder ved kejsersnit, mødre til for tidligt fødte børn og også socioøkonomisk udfordrede mødre udskrives sommetider også tidligt".

Studiet viser, at de mødre, der udskrives tidligt, ofte er førstegangsmødre, der har født vaginalt. Imidlertid peger nyere forskning på, at mødre, der føder ved kejsersnit, mødre til for tidligt fødte børn og også socioøkonomisk udfordrede mødre sommetider også udskrives tidligt. Forskerne slår

fast, at sundhedsprofessionelle bør være opmærksomme på denne udvikling for at sikre tilstrækkelig sikkerhed og støtte i tiden efter fødsel i familier, der endnu ikke har erfaring med spædbarnspleje eller kæmper med andre komplikationer og udfordringer. Målet er at sikre, at nye familier ikke bliver efterladt usikre i den tidlige efterfødselsperiode, da denne usikkerhed kan få negative konsekvenser for forældreskab og familiedannelse.

Nybagte mødre føler sig sårbare

Nybagte mødre føler sig sårbare efter en fødsel – både når det gælder amning og deres nye moderrolle. Det viser et norsk studie fra 2016 baseret på kvalitative fokusgrubeinterviews med 24 første- og flergangsfødende i alderen 22-37 år. Studiet har undersøgt kvinders oplevelse af jordemødres hjemmebesøg i Norge (2).

”[Mødrene] oplever dog, at jordemødrene på fødegangen har meget travlt”

De norske nybagte mødre ønsker tid og ro til at tale med en kompetent fagperson om fødslen, og de søger anerkendelse af det, de har gjort godt under fødslen. De oplever dog, at norske jordemødrene på fødegangen har meget travlt. Forskerne bag studiet er jordemødre, og de peger på, at de kortere indlæggelsestider på hospital efter fødsel ikke har negativ effekt på børns og familiers trivsel, når dette kombineres med et hjemmebesøg af en jordemoder et par dage efter fødslen.

Den personlige relation er afgørende

Jordemødrene på hjemmebesøg rækker ifølge de norske mødre nemlig ud over den praktiske, medicinske opfølgning, som mødre kan få hos egen læge. Mødrene oplevede, at jordemødrene havde tid til dem og udviste stor interesse for dem, deres familier og de følelser, som mødre forbandt med at blive forældre. Mødrene understregede vigtigheden af at få besøg af en jordemoder, som de kendte i forvejen, fordi de satte pris på en personlig relation, og fordi det var mere naturligt for dem at åbne sig overfor en velkendt jordemoder.

 Freeimages

Jordemoderstøtten er en afgørende hjælp

Det norske studie viser, at støtte fra en jordemoder i den tidlige efterfødselsperiode kan være en afgørende hjælp for nybagte mødres tro på egne evner i den nye rolle som mor.

”I de tilfælde, hvor en jordemoder har fulgt en kvinde under graviditet og fødsel, er kvindens behov for information og yderligere opfølgning ofte tilsvarende mindre”.

I takt med at indlæggelsestiden efter fødsler bliver kortere, bliver det endnu mere vigtigt, at mødre får mulighed for at have kontakt til den samme jordemoder. Det skal sikre, at mødre oplever forudsigelighed, tilgængelighed og tillid samt følelsesmæssig støtte i tiden efter en fødsel. I de tilfælde, hvor en jordemoder har fulgt en kvinde under graviditet og fødsel, er kvindens behov for information og yderligere opfølgning ofte tilsvarende mindre.

Mødre vil gerne have noget at skulle have sagt

Mødre ønsker at have noget at skulle have sagt i forbindelse med udskrivning fra hospital. Det gælder uanset, om der er tale om tidlig udskrivelse eller ej. Ifølge den danske undersøgelse fra 2016 spiller flere andre psykosociale faktorer også en rolle for indlæggelsestiden. Mødres egen forventning om at blive udskrevet tidligt, viden om og positiv erfaring med amning og god social støtte er alle faktorer, der ofte fører til tidlig udskrivelse. Mødre, der ryger, blev også udskrevet tidligt, og forskerne konkluderer ud fra fundet af disse faktorer, at familiernes behov og præferencer har central betydning for, hvornår udskrivelsen finder sted.

Individuel vurdering som alternativ til standarder

Tidspunktet for udskrivelse efter en fødsel kan påvirke det nybagte moder- og forældreskab i både positiv og negativ retning. Derfor mener forskerne, at det er vigtigt, at de sundhedsprofessionelle understreger dialogen med forældrene, når udskrivelsestidspunktet skal besluttes.

Bidrager tidlig udskrivelse til ulighed i sundhed?

En anden undersøgelse fremhæver, at efterfødselspleje i hjemmet er en egnet løsning til familier i god trivsel.

”Det er derfor vigtigt at skelne mellem familier i god trivsel og familier med behov for hospitalspleje”

Denne forflytning af plejen til familiens eget hjem udgør således et alternativ til den eksisterende og til tider utilstrækkelige pleje på fødselsgangene. Det er derfor vigtigt at skelne mellem familier i god trivsel og familier med behov for hospitalspleje. Tidlig udskrivelse ser ud til at optræde oftere i dårligere stillede grupper, og forskerne spekulerer på, om det skyldes, at mødre med højere socioøkonomisk status i højere grad lykkes med at argumentere for mere støtte. Forskerne efterspørger yderligere forskning om dette fænomen, samt hvorvidt tidlig udskrivelse bidrager til ulighed i sundhed.

Klik [her](#) for at læse om andre forskningsprojekter om moderskabet:

- om mødres efterfødselsreaktioner og bristede forventninger
- om at blive mor til et præmaturot barn
- om at være insemineret solomor

- om ammekultur
  - om negativ social arv i moderskabet
  - om hvorfor mor trøster og far tumler
-

Kilder:

- [1. Nilsson I, Kronborg H, Knight C, Strandberg-Larsen K. Early discharge following birth - What characterises mothers and newborns? 2016.](#)
- [2. Dahlberg U, Haugan G, Aune I. Women's experiences of home visits by midwives in the early postnatal period. 2016.](#)

Hvis du vil vide mere om betydningen af jordemoderbesøg, kan følgende artikler anbefales:

[- Gammelgaard Aaserud T, Tveiten S, Gjerlaug A K. Hjemmebesøk av jordmor i tidlig barselstid. 2016.](#)

[- Nilsson I M S, Strandberg-Larsen K, Knight C H, Hansen A V, Kronborg H. Focused breastfeeding counselling improves short- and long-term success in an early-discharge setting - A cluster-randomized study. Matern Child Nutr. 2017;e12432.](#)

Yderligere information

- Faktaboks:

Kilde 1: Dansk, kvantitativt observationsstudie fra 2016 af blandt andet Ingrid Nilson. Studiet så på 2786 mødre. 34 % blev udskrevet meget tidligt (inden for 12 timer efter fødsel), 25 % tidligt (mellem 13 og 50 timer). Studiets mål var at beskrive prædikatorer (demografi, sundhed, antal graviditeter, fødsel og psykosociale karakteristika) for tidlig hospitalsudskrivelse efter fødsel hos mødre og spædbørn i et land med lige adgang til sundhedsbehandling.

Kilde 2: Norsk, kvalitativt fokusgruppetudie fra 2016 af blandt andet Unn Dahlberg. Studiet så på 24 norske første- og flergangsfødende kvinder i alderen 22-37 år, alle samlevende med partner. Studiet ønsker at opnå en dybere forståelse for kvinders oplevelse af jordemødre på hjemmebesøg i tiden efter fødsel.